

Dosarul nr. 3ra-10/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) (jud. C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

DECIZIE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursurile declarate de Societatea pe Acțiuni „Lusmecon” și de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a procurorului în Procuratura sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Societății pe Acțiuni „Lusmecon”, lui Constantin Rusu și Ludmillei Sochircă cu privire la repunerea în termen a acțiunii, contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral

împotriva deciziei din 11 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise apelurile declarate de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov, și de către Chirill Dimitrov, casată hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, hotărârea suplimentară din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 5 octombrie 2015, procurorul în Procuratura sectorului Botanica mun. Chișinău a depus cerere de chemare în judecată în interesele lui Chirill Dimitrov împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, SA „Lusmecon”, Constantin Rusu și Ludmillei Sochircă cu privire la repunerea în termen a acțiunii, contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a invocat că Dimitrov Chirill, fiind XXXXX și pensionar,

a depus la Procuratura sectorului Botanica mun. Chişinău o cerere, prin care a solicitat intervenirea procurorului, în vederea restabilirii dreptului lezat de către o autoritate publică, prin emiterea unor acte și decizii contrare legii, restabilirea dreptului la protecție socială, inclusiv a dreptului de a beneficia de garanții și compensații în urma pierderii XXXXX, datorită bolii profesionale obținute în rezultatul activității de muncă.

A menționat că Chirill Dimitrov este XXXXX, XXXXX obținută în rezultatul bolii profesionale, cu agravarea patologiei.

În procesul verificărilor efectuate, procurorul a constatat că, inițial, în anul 1993, lui Chirill Dimitrov, în rezultatul bolilor profesionale i-a fost stabilit gradul XXXXX, iar la 28 ianuarie 2003, în rezultatul expertizei efectuate de către Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității general nr. 2, actul nr. 3057, lui Chirill Dimitrov i-a fost stabilit al XXXXX grad de XXXXX, cu reducerea vitalității de X fără termen. Cauza XXXXX fiind boala profesională, iar cu titlu de recomandare a fost indicat că lui Chirill Dimitrov nu i se recomandă activitatea de muncă.

Ulterior, în rezultatul reexpertizării, la 18 noiembrie 2013, medicul expert al Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, Constantin Rusu i-a eliberat lui Chirill Dimitrov certificatul nr.1327, prin care s-a stabilit că Chirill Dimitrov prezintă XXXXX, care nu permit încadrarea în grad de XXXXX, fiindu-i stabilit procentul capacității XXXXX și, respectiv pierderii a X din capacitatea de muncă. Totodată, a fost menționat că Chirill Dimitrov are nevoie de restricții acordate de IMSP.

Nefiind de acord cu decizia Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, la 17 decembrie 2013, Chirill Dimitrov, s-a adresat Centrului de Medicină Legală, care prin raportul nr. 429 din 17 decembrie 2013 „de expertiză medico-legală în comisie”, i-a confirmat diagnosticul invaliditate stabilită de Consiliului de control și revedere a deciziilor.

Astfel, Chirill Dimitrov s-a adresat medicului expert Constantin Rusu, în vederea reexpertizării sale, însă, cererea lui a fost ignorată și respinsă.

La 18 februarie 2014, exprimându-și dezacordul cu decizia Consiliului de control și revedere a deciziilor nr. 1327 din 18 noiembrie 2013, Chirill Dimitrov s-a adresat directorului general al Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

Prin scrisoarea nr. D-41/14 din 14 martie 2014, lui Chirill Dimitrov i-a fost comunicat despre examinarea cererii sale și despre faptul că decizia de retragere a gradului de XXXXX a fost asumată de către Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor la solicitarea SA „Lusmecon”.

Totodată, i-a fost adus la cunoștință că a depășit termenul de contestare a deciziei, din care motiv aceasta nu poate fi revăzută.

La fel, directorul general al Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a invocat că raportul de examinare medico-legală în comisie din inițiativă proprie a pacientului nu poate servi drept temei de anulare a deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor nr. 1327 din 18 noiembrie 2013.

A considerat că directorul general al Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a încălcat modul de soluționare a litigiilor,

stabilit la art. 63-67 din Instrucțiunea privind modul de reparare a dizabilității și capacității de muncă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 65 din 23 ianuarie 2013.

Fiind îngrădit totodată și dreptul lui Chirill Dimitrov la soluționarea prealabilă a litigiului, precum și drepturile fundamentale ale acestuia la ocrotirea sănătății, la asistență și protecție socială, garantate la art. 36, 47 din Constituția Republicii Moldova.

Astfel, prin adoptarea unor decizii vădit ilegale, emise contrar prevederilor legii și procedurii stabilite, prin neexplicarea modului și căilor de contestare a deciziilor adoptate, prin reexpertizarea ilegală și fără temei a lui Chirill Dimitrov, medicul expert Constantin Rusu din cadrul Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, precum și directorul general al Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, au condiționat suportarea de către Chirill Dimitrov a unor cheltuieli nejustificate, printre care: investigarea în Centrul de Diagnostic German – 7 100 de lei; efectuarea 3 expertizei medico-legale în comisie – 500 de lei, cheltuieli de transport – 200 de lei, efectuarea unor fotocopii de pe documente – 100 de lei etc.

Mai mult decât atât, începând cu luna ianuarie 2014 – și până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, din cauza încălcărilor admise de către medicul expert Constantin Rusu, la inițierea procedurii de reexpertizare, Chirill Dimitrov nu a beneficiat de achitarea sumelor convenite cu titlu de compensare pentru boala profesională, obținută în rezultatul activității de muncă în cadrul SA „Lusmecon”.

La 14 aprilie 2014, Chirill Dimitrov a înregistrat la Ministerul Muncii Protecției Sociale și a Familiei contestația împotriva inacțiunilor organului de control, expunând dezacordul cu inițierea în privința sa a unei reexpertizări, stabilirea eronată de către Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, inclusiv medicul expert Constantin Rusu, a procentului capacității sale de XXXXX, ca fiind păstrat –X, înregistrând o pierdere deX , solicitând în temeiul art. 15, pct. 1) – 5), art. 17 pct. 12), art. 32 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 65 din 23 ianuarie 2013, convocarea comisiei, pentru examinarea contestației.

Examinând contestația depusă de către Chirill Dimitrov, vice-ministru, fără a convoca Comisia de litigii, acționând contrar prevederilor legii și a procedurii stabilite, a expediat în adresa lui Chirill Dimitrov, un răspuns potrivit căruia l-a anunțat despre neîncadrarea în termen de o lună pentru depunerea cererii.

Reieșind din faptul că răspunsul expediat lui Chirill Dimitrov de către directorul general al Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nr. D-14/4 este datat cu data de ieșire 14 martie 2014, iar contestația împotriva inacțiunilor organului de control a fost înregistrată în cancelaria Ministerului Muncii Protecției Sociale și Familiei la 14 aprilie 2014, a considerat că Chirill Dimitrov s-a încadrat în termenul de 30 de zile, respectiv factorii de decizie din cadrul Ministerului ilegal au refuzat convocarea Comisiei de litigii și neîntemeiat au respins contestația depusă de Chirill Dimitrov, invocând prescripția.

La solicitarea scrisă a pensionarului Chirill Dimitrov, procurorul sectorului Botanica mun. Chișinău a intentat în instanța de judecată acțiuni civile în ordinea contenciosului administrativ, prin care a contestat decizia Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor privind determinarea dizabilității și capacității de muncă din 18 noiembrie 2013, adoptată în privința lui Chirill Dimitrov și raportul de determinare a dizabilității și capacității de muncă nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 și a certificatului nr. 1327, eliberate în rezultatul reexpertizării, pe numele lui Chirill Dimitrov.

Însă, instanța de judecată nu a dat curs cererilor procurorului, fapt despre care nu a fost informat Chirill Dimitrov și nici procurorul, ceea ce a condiționat omiterea termenului de contestare a încheierilor judecătorești, precum și omiterea termenului de soluționare a litigiului în ordinea contenciosului administrativ.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 20, 36 din Constituția Republicii Moldova, art. 37¹ alin. (1), 3 alin. (2), 71 alin. (1) și (2), 166, 167 CPC, art. 1398, 1404 alin. (1) și (2), 1414, 1418, 1420, 1421 alin. (1) și (2), 1422 Cod civil, art. 196 alin. (1) și (2) Codul muncii, art. 3 alin. (1) lit. a), 5 lit. a), c), 6 alin. (1) lit. b), 8 alin. (3), 11, 16 alin. (1) și (3), 17 lit. a), 18 alin. (1), 19, 20 alin. (1)-(3), 25 alin. 1 lit. b), alin. (3) și (4), 26 alin. (1) lit. a) și c) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, 15 pct. 1)-5), 17 pct. 12, 32 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, art. 17 din Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008.

A solicitat repunerea în termen a acțiunii, admiterea integrală a acțiunii și

- anularea ca ilegală a deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor privind determinarea dizabilității și capacității de muncă din 18 noiembrie 2013, adoptată în privința lui Chirill Dimitrov în rezultatul reexpertizării, ca fiind emisă contrar prevederilor legii și a procedurii stabilite;

- anularea raportului de determinare a dizabilității și capacității de muncă nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 și a certificatului nr. 1327 eliberate lui Chirill Dimitrov în rezultatul reexpertizării, ca fiind emise contrar prevederilor legii și a procedurii stabilite;

- recunoașterea ca fiind ilegale, contrare prevederilor legii și procedurii stabilite a acțiunilor medicului expert Constantin Rusu din cadrul Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor privind determinarea dizabilității și capacității de muncă, acțiunile directorului general al Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Ludmila Sochircă, în partea refuzului examinării contestației depusă de pensionarul Chirill Dimitrov împotriva deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor și a actelor emise de această autoritate, precum și ale factorilor de decizie din cadrul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;

- obligarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să înlăture încălcările admise și să restabilească lui Chirill Dimitrov certificatul privind încadrarea în gradul XXXXX, fără termen, cu reducerea vitalității de X, din motivul bolii profesionale;

- încasarea din contul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în beneficiul lui Chirill Dimitrov a sumei de 8000 de lei, cu titlu de reparare a

prejudiciului material cauzat prin emiterea unei decizii contrare prevederilor legii și a procedurii stabilite;

- încasarea din contul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în beneficiul lui Chirill Dimitrov a sumei de 50000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral;

- încasarea din contul SA „Lusmecon” în beneficiul lui Chirill Dimitrov a indemnizației de XXXXX pentru boala profesională în sumă de 145562,58 de lei, neachitată în perioada 1 ianuarie 2014 – 30 iunie 2015;

- obligarea SA „Lusmecon” să achite lunar lui Chirill Dimitrov, începând cu 1 iulie 2015, indemnizația de invaliditate pentru boală profesională obținută în rezultatul activității de muncă.

La 31 iulie 2017, Chirill Dimitrov a depus o cerere de majorare a cuantumului acțiunii în partea sumei indemnizației de XXXXX pentru boala profesională, prin care a solicitat încasarea din contul SA „Lusmecon” în beneficiul lui Chirill Dimitrov a indemnizației de XXXXX pentru boala profesională în sumă de 411 416 de lei, neachitată pentru perioada 1 ianuarie 2014 – 31 iulie 2017.

Prin hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă cererea privind repunerea în termen a acțiunii și respinsă cererea de chemare în judecată a procurorului sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Societății pe Acțiuni „Lusmecon”, lui Constantin Rusu și Ludmillei Sochircă cu privire la recunoașterea încălcării dreptului la examinarea contestației, anularea deciziei Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă din 18 noiembrie 2013, a raportului de determinare a dizabilității și capacității de muncă nr. 1327 din 18 noiembrie 2013, a certificatului din 18 noiembrie 2013, obligarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să restabilească certificatul privind încadrarea în gradul XXXXX, precum și repararea prejudiciului material și moral, ca fiind tardivă.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Chirill Dimitrov și procurorul în Procuratura municipiului Chișinău oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov și menținută hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Centru).

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, au fost admise recursurile declarate de Chirill Dimitrov, reprezentantul acestuia, avocatul Gheorghe Vlas, și procurorul în Procuratura municipiului Chișinău oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov, casată decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și trimisă cauza spre rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

La 29 ianuarie 2019, SA „Lusmecon” a depus o cerere la Curtea de Apel Chișinău, prin care a solicitat ridicarea de la examinare a prezentei cauze civile în ordine de apel, cu remiterea acesteia primei instanțe, pentru adoptarea unei hotărâri suplimentare.

Prin încheierea din 24 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea SA „Lusmecon” și ridicată în ordine de apel cauza civilă, cu transmiterea

acesteia la Judecătoria Chișinău sediul Centru, pentru emiterea unei hotărâri suplimentare.

Prin hotărârea suplimentară din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de către procurorul Procuraturii mun. Chișinău oficiul Botanica, în interesele lui Dimitrov Chirill împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Consiliul de Control și Revedere a Deciziilor, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, SA „Lusmecon”, Rusu Constantin și Sochircă Ludmila, în partea reparării prejudiciului material și moral, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 11 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile declarate de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov, și de către Chirill Dimitrov, casată hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, hotărârea suplimentară din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost repusă în termen acțiunea depusă de Procurorul sectorului Botanica, mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov.

A fost anulată decizia Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor privind determinarea dizabilității și capacității de muncă din 18 noiembrie 2013 adoptată în privința lui Dimitrov Chirill, ca ilegală.

Au fost anulate raportul de determinare a dizabilității și capacității de muncă nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 și certificatul nr. 1327 eliberate lui Chirill Dimitrov în rezultatul reexpertizării, ca ilegale.

A fost obligat Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să înlăture încălcările admise și să restabilească lui Chirill Dimitrov certificatul privind încadrarea în gradul XXXXX, fără termen, cu reducerea vitalității de X, din motivul bolii profesionale.

A fost încasat din contul SA „Lusmecon” în beneficiul lui Chirill Dimitrov a indemnizației de XXXXX pentru boala profesională în sumă de 411 416 lei pentru perioada 1 ianuarie 2014-31 iulie 2017.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 15 iunie 2020, SA „Lusmecon” a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 11 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei recurate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 13 iulie 2020, procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov a declarat recurs împotriva deciziei din 11 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, a hotărârii primei instanțe și a hotărârii suplimentare a primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la pronunțarea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea.

A obiectat că prima instanță a tergiversat examinarea propriu-zisă a litigiului și a încălcat normelor de drept material și procedural.

În același timp, a relevat că decizia instanței de apel în partea respingerii pretențiilor înaintate de către procuror este neîntemeiată și urmează a fi casată, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cerințele din acțiune să fie admise integral.

Totodată, a menționat că instanța de apel la adoptarea actului de dispoziție, nu a motivat respingerea probelor prezentate de procuror și Chirill Dimitrov în confirmarea faptului suportării cheltuielilor de ordin material în valoare de 8000 de lei, cheltuieli care au fost suportate pentru a dovedi că consecințele bolii profesionale progresează, starea sănătății lui se agravează, cheltuieli legate de efectuarea expertizei medico-legală la care Chirill Dimitrov a recurs.

La 27 iulie 2020, SA „Lusmecon” a depus recurs motivat împotriva deciziei din 11 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea repunerii în termen a acțiunii și admiterii cerințelor procurorului în Procuratura sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a cererii de repunere în termen a acțiunii și respingerea cerințelor procurorului în Procuratura sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a examinat cauza într-un mod obiectiv, încălcând astfel dreptul recurentei la un proces echitabil. La fel, la pronunțarea deciziei instanța a apreciat în mod arbitrar probele și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

A considerat că instanța de apel neîntemeiat a reținut ca temei de repunere în termen a acțiunii, faptul că până la intentarea acțiunii civile, organul procuraturii urma să efectueze o multitudine de alte acțiuni pregătitoare întru verificarea argumentelor invocate de Chirill Dimitrov și temeiurilor pretențiilor acestuia, iar întreprinderea acestor acțiuni a fost detereminată în timp.

Mai cu seamă că instanța de apel nici nu a motivat care sunt aceste multitudini de alte acțiuni pregătitoare.

Iar o astfel de abordare a instanței de apel încalcă principiul egalității părților în proces, întrucât procurorul este parte egală în proces, ca toate celelalte părți și nu poate fi favorizat de legiuitor.

Contrar prevederilor art. 116 alin. (4) CPC și art. 279 alin. (2) Cod civil, instanța de apel nu a stabilit care este ziua, în care Chirill Dimitrov și procurorul au cunoscut sau trebuia să cunoască, încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

La 13 august 2020, procurorul în Procuratura municipiului Chișinău oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov a depus recurs suplimentar împotriva deciziei din 11 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea respingerii cerințelor, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a cerințelor.

În motivarea acestuia a invocat că instanța de apel, din motive neclare, a evitat să constate faptul încălcării grave de către factorii de decizie din cadrul organelor competente subordonate Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a drepturilor fundamentale ale pensionarului Chirii Dimitrov, prin inițierea ilegală a procedurii de revedere a gradului de dizabilitate a acestuia, prin stabilirea unui alt

grad de dizabilitate fără convocarea specialiștilor în domeniu, prin neadmiterea examinării contesatiei depuse și anume neconvocarea organului colegial Comisiei de Litigii de pe lângă Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, prin privarea de dreptul de a primi indemnizația de invaliditate conform gradului de dizabilitate stabilit pe viață pentru boala profesională, situație, care atrage anularea/după caz, casarea în partea menționată a deciziei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care cerințele din cererea de chemare în judecată înaintată de către procuror în interesul pensionarului Dimitrov Chirii să fie admise integral.

Or, potrivit art. 1404 alin. (1)-(2) Codul civil, prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave. Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin. (1).

A obiectat că instanța de apel a ignorat de a se expune asupra modului și termenului de executare a hotărârii, dispunerii executării ei imediate, ori întreprinderea măsurilor pentru asigurarea executării, în dispozitiv nefiind făcute mențiuni în acest sens.

Instanța de apel nu a luat în considerație la pronunțarea deciziei sale, conținutul deplin/integral al probelor prezentate de participanții la proces în prima instanță și anume proba cu martori.

A susținut că în speță urmau a fi aplicate prevederile art. 37¹ CPC, și anume normă procesuală care reglementează competența la judecarea pretențiilor conexe și în conformitate cu care în cazul în care cererea de chemare în judecată conține mai multe pretenții conexe, unele dintre ele fiind de competența instanței judecătorești de drept comun, iar altele de competența unei instanțe specializate, toate pretențiile se vor examina de către instanța de drept comun.

La 16 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursurilor declarate de către SA „Lusmecon” și procurorul în Procuratura municipiului Chișinău oficiul Botanica Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov.

Prin încheierea din 16 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de SA „Lusmecon” și de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov, au fost considerate admisibile.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de recurs constată că, decizia recurată a fost pronunțată la 11 iunie 2020, recepționată de recurenți la 14 iulie 2020 (f. d. 111, 116 vol. IV), fapt ce atestă

că recurenții s-au conformat normelor procedurale legale și au declarat recursurile în termenul legal.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurenta și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75)

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând argumentele invocate în recursuri prin prisma materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de procurorul în Procuratura mun. Chișinău oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov, de a admite recursul declarat de SA „Lusmecon”, de a casa decizia din 11 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, încheierea din 24 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea suplimentară din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, cu menținerea în vigoare a hotărârii din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă inclusiv decizia prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În corespundere cu art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Totodată, conform prevederilor art. 258 Cod administrativ, procedurile administrative și procedurile prealabile inițiate până la data intrării în vigoare a prezentului cod, care nu au fost finalizate până la 1 aprilie 2019, se vor finaliza

conform prevederilor legale valabile până la data intrării în vigoare a prezentului cod. Această dispoziție este valabilă și pentru procedurile prealabile inițiate după data intrării în vigoare a prezentului cod referitoare la o procedură administrativă inițiată până la data intrării în vigoare a acestuia.

După cum denotă actele cauzei, Procurorul sectorului Botanica mun. Chișinău înaintând acțiunea în judecată în interesele lui Chirill Dimitrov împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, SA „Lusmecon”, Constantin Rusu și Ludmillei Sochircă, cu ulterioarele concretizări, a solicitat repunerea în termen a acțiunii, admiterea integrală a acțiunii și anularea ca ilegală a deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor privind determinarea dizabilității și capacității de muncă din 18 noiembrie 2013, adoptată în privința lui Chirill Dimitrov în rezultatul reexpertizării, ca fiind emisă contrar prevederilor legii și a procedurii stabilite, anularea raportului de determinare a dizabilității și capacității de muncă nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 și a certificatului nr. 1327 eliberate lui Chirill Dimitrov în rezultatul reexpertizării, ca fiind emise contrar prevederilor legii și a procedurii stabilite, recunoașterea ca fiind ilegale, contrare prevederilor legii și procedurii stabilite a acțiunilor medicului expert Constantin Rusu din cadrul Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor privind determinarea dizabilității și capacității de muncă, acțiunile directorului general al Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Ludmila Sochircă, în partea refuzului examinării contestației depusă de pensionarul Chirill Dimitrov împotriva deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor și a actelor emise de această autoritate, precum și ale factorilor de decizie din cadrul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, dispunerea efectuării expertizei medico-legale, cu atragerea specialistului din cadrul Consiliului Republican de boli profesionale, în vederea stabilirii procentului pierderii capacității de muncă a lui Chirill Dimitrov și cu stabilirea gradului de dizabilitate a acestuia, obligarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să înlăture încălcările admise și să restabilească lui Chirill Dimitrov certificatul privind încadrarea în gradul XXXXX, fără termen, cu reducerea vitalității de X, din motivul bolii profesionale, încasarea din contul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în beneficiul lui Chirill Dimitrov a sumei de 8000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin emiterea unei decizii contrare prevederilor legii și a procedurii stabilite, încasarea din contul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în beneficiul lui Chirill Dimitrov a sumei de 50000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral, încasarea din contul SA „Lusmecon” în beneficiul lui Chirill Dimitrov a indemnizației de XXXXX pentru boala profesională în sumă de 411 416 de lei, neachitată pentru perioada 1 ianuarie 2014 – 31 iulie 2017 și obligarea SA „Lusmecon” să achite lunar lui Chirill Dimitrov, începând cu 1 iulie 2015, indemnizația de invaliditate pentru boală profesională obținută în rezultatul activității de muncă.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a respins cererea privind repunerea în termen a acțiunii și a respins cererea de chemare în judecată a procurorului sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov

împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Societății pe Acțiuni „Lusmecon”, lui Constantin Rusu și Ludmillei Sochircă cu privire la recunoașterea încălcării dreptului la examinarea contestației, anularea deciziei Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă din 18 noiembrie 2013, a raportului de determinare a dizabilității și capacității de muncă nr. 1327 din 18 noiembrie 2013, a certificatului din 18 noiembrie 2013, obligarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să restabilească certificatul privind încadrarea în gradul XXXXX, precum și repararea prejudiciului material și moral, ca fiind tardivă.

Este cert și faptul că prin încheierea din 24 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea SA „Lusmecon” și ridicată în ordine de apel cauza civilă, cu transmiterea acesteia la Judecătoria Chișinău sediul Centru, pentru emiterea unei hotărâri suplimentare.

Iar prin hotărârea suplimentară din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de către procurorul Procuraturii mun. Chișinău oficiul Botanica, în interesele lui Dimitrov Chirill împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Consiliul de Control și Revedere a Deciziilor, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, SA „Lusmecon”, Constantin Rusu și Ludmila Sochircă, în partea reparării prejudiciului material și moral, ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelurile declarate de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov și de către Chirill Dimitrov, instanța de apel prin decizia din 11 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a admis apelurile, a casat hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, hotărârea suplimentară din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, și a emis o nouă hotărâre prin care a admis parțial acțiunea, a repus în termen acțiunea depusă de Procurorul sectorului Botanica, mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov, a anulat decizia Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor privind determinarea dizabilității și capacității de muncă din 18 noiembrie 2013 adoptată în privința lui Dimitrov Chirill, ca ilegală, a anulat raportul de determinare a dizabilității și capacității de muncă nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 și certificatul nr. 1327 eliberate lui Chirill Dimitrov în rezultatul reexpertizării, ca ilegale și a obligat Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să înlăture încălcările admise și să restabilească lui Chirill Dimitrov certificatul privind încadrarea în gradul XXXXX, fără termen, cu reducerea vitalității de X, din motivul bolii profesionale, a încasat din contul SA „Lusmecon” în beneficiul lui Chirill Dimitrov a indemnizației de XXXXX pentru boala profesională în sumă de 411 416 lei pentru perioada 1 ianuarie 2014-31 iulie 2017, în rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel în susținerea deciziei sale de a repune acțiunea în termen a reținut că Chirill Dimitrov s-a adresat organelor procuraturii întru intervenirea în interesul său, în vederea restabilirii pretinsului drept lezat, iar procuratura până la intentarea acțiunii civile urma să efectueze o multitudine de alte acțiuni pregătitoare întru verificarea argumentelor invocate de Chirill Dimitrov și

temeiurilor pretențiilor acestuia, iar întreprinderea acestor acțiuni a fost determinată în timp, fapt care justifică omiterea termenului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia instanței de apel cu privire la repunerea în termen a acțiunii procurorului sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov, nu poate fi acceptată ca întemeiată, deoarece este lipsită de certitudine, fiind dată cu interpretarea eronată a normelor de drept procesual în raport cu materialul probator prezentat în speță.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține prevederile art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), potrivit cărora persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Conform art. 16 alin. (1) din legea menționată, (în vigoare până la 1 aprilie 2019), persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate, iar conform alin. (2) al aceluiași articol, acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prealabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

Iar conform art. 17 alin. (1) din aceeași lege (în vigoare până la 1 aprilie 2019), termenul de adresare în instanța de contencios administrativ curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri; c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Coroborând normele enunțate la materialului probator administrat în speță, instanța de recurs reține că la 1 martie 1993, de către Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității a Ministerului Sănătății, lui Dimitrov Chirill i-a fost stabilit gradul XXXXX, în rezultatul bolii profesionale (f. d. 39-42 vol. I).

Ulterior, la data de 28 ianuarie 2003, urmare a efectuării expertizei de către Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității a Ministerului Sănătății, prin actul nr. 3057, lui Dimitrov Chirill, i-a fost stabilit gradul XXXXX, cu reducerea vitalității de X fără termen, din cauza bolii profesionale (f. d. 44 vol. I).

Este cert și faptul că la 18 noiembrie 2013, în rezultatul reexpertizării lui Chirill Dimitrov de către Consiliul de Control și Revedere a Deciziilor, lui Chirill Dimitrov i-a fost eliberat certificatul Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor nr. 1327, prin care s-a constatat că ultimul prezintă XXXXX, care nu permit încadrarea în grad

de XXXXX, fiind stabilit procentul capacității de muncă X și, respectiv, pierderii a X din capacitatea de muncă, totodată, menționându-se că acesta are nevoie de restricții acordate de IMSP (f. d. 97-98 vol. I).

Nefiind de acord cu rezultatele reexpertizării, la 18 februarie 2014, Chirill Dimitrov a depus către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, o cerere de contestare a deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor privind determinarea dizabilității și capacității de muncă din 18 noiembrie 2013, prin care a solicitat repunerea în termenul de contestare, revederea și modificarea deciziei Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nr. 1327 din 18 noiembrie 2013, pe motivul neargumentării și ilegalității (f. d. 68-69 vol. I).

Prin răspunsul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nr. D-41/14 din 14 martie 2014, Chirill Dimitrov a fost informat despre examinarea cererii privind dezacordul cu decizia Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor nr. 1327 din 18 noiembrie 2013, fiindu-i comunicat că decizia de retragere a gradului de XXXXX a fost asumată de către Consiliul de Control și Revedere a Deciziilor la solicitarea SA „Lusmecon”, în baza reexpertizării în mod de control, luând în considerație datele examinărilor medicale, consultații ale specialiștilor și datele suplimentare prezentate, precum și faptul că prezentarea concluziei Comisiei medico-legale din inițiativa proprie a pacientului nu poate fi luată ca bază în anularea deciziei, deoarece nu a fost solicitată de instanța respectivă și nici nu poate fi considerată ca a instituției cu abilități în domeniul determinării dizabilității și capacității de muncă.

Totodată, în răspunsul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nr. D-41/14 din 14 martie 2014, a fost invocat că termenul de contestare a deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor a fost depășit și la moment nu poate fi revăzut ci doar conform prevederilor legislației în vigoare (f. d. 33 vol. I).

La 14 aprilie 2014, Chirill Dimitrov a depus la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei contestația împotriva raportului nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 și a răspunsului nr. D-41/14 din 14 martie 2014, parvenit de la directorul general al Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, prin care a solicitat convocarea Comisiei de Litigiu și examinarea în esență a contestației depusă împotriva deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 (f. d. 34 vol. I).

Iar prin răspunsul Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. D-2105/14 din 6 mai 2014, Chirill Dimitrov a fost informat că cererea lui de contestare a deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, pentru examinare în cadrul comisiei de litigii de pe lângă Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei este respinsă din motivul neîncadrării în termenul de o lună pentru depunerea cererii (f. d. 35 vol. I).

În același timp, este de relevat și faptul că la data de 11 aprilie 2014 și 6 iunie 2014, Chirill Dimitrov invocând vârsta înaintată de pensionar și starea sănătății precare, s-a adresat cu cereri la Procuratura Botanică mun. Chișinău, solicitând intervenirea procurorului, întru apărarea intereselor sale, prin inițierea unei cauzei civile, în vederea restabilirii dreptului la protecție socială, inclusiv

dreptului de a beneficia de garanții și compensații în urma pierderii capacității de muncă (f. d. 12-13 vol. I).

Potrivit art. 73 alin. (1) CPC, în cazurile prevăzute de lege, autoritățile publice, organizațiile, persoanele fizice pot adresa în judecată acțiune (cerere) în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane, la cererea acestora, sau în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unui număr nelimitat de persoane fizice. Acțiunea în apărarea intereselor unei persoane în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară (ocrotire provizorie, curatelă sau tutelă) poate fi intentată independent de existența cererii unei persoane interesate sau a reprezentantului ei legal.

Având la bază aceste prevederi legale cât și cererea scrisă a lui Chirill Dimitrov, procurorul sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele ultimului, a depus prezenta cerere de chemare în judecată.

Cu referire la termenul de depunere a cererii de chemare în judecată, instanța de recurs va reține că, cele 30 de zile de adresare în instanța de contencios administrativ, instituite de prevederile art. 17 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), urmează a fi calculate începând cu data de 12 aprilie 2014, următoarea zi calendaristică după adresarea lui Chirill Dimitrov cu cererea scrisă la Procuratura Botanica mun. Chișinău cu privire la inițierea unei cauzei civile, în vederea restabilirii dreptului la protecție socială, inclusiv dreptului de a beneficia de garanții și compensații în urma pierderii capacității de muncă.

Se constată, însă, că procurorul sectorului Botanica mun. Chișinău, a înaintat în interesele lui Chirill Dimitrov, prezenta acțiune în judecată numai la data de 5 octombrie 2015, respectiv, cu încălcarea excesivă a termenului prevăzut de art. 17 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform prevederilor art. 17 alin. (5) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care, din motive temeinic justificate, a omis termenul de prescripție poate fi repusă în termen în condițiile Codului de procedură civilă.

Iar în conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Raportând prevederile enunțate la caz, instanța de recurs remarcă că temeiurile invocate de către procurorul sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov în susținerea cererii de repunere în termen a acțiunii, nu prezintă probe admisibile în confirmarea imposibilității depunerii cererii de chemare în judecată în interiorul termenului prevăzut de lege.

Așadar, instanța de recurs relevă că la data de 17 mai 2014, procurorul

sectorului Botanica mun. Chişinău a depus în interesele lui Chirill Dimitrov prima cerere de chemare cu privire la contestarea deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor privind determinarea dizabilității și capacității de muncă din 18 noiembrie 2013, a raportului de determinare a dizabilității și capacității de muncă nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 și a certificatului nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 eliberate lui Chirill Dimitrov în rezultatul reexpertizării, precum și recunoașterea drept ilegale a inacțiunilor factorilor de decizie, care prin încheierile din 23 mai 2014 și 16 iunie 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chişinău, au fost restituite în temeiul art. 170 CPC.

Prin încheierea din 23 mai 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chişinău, cererea dată a fost restituită în adresa procurorului sectorului Botanica mun. Chişinău, dat fiind faptul că nu a fost respectată procedura prealabilă (f. d. 244 vol. I).

Se mai constată că la data de 12 iunie 2014, procurorul sectorului Botanica mun. Chişinău a depus în interesele lui Chirill Dimitrov o altă cerere de chemare cu privire la contestarea deciziei Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor privind determinarea dizabilității și capacității de muncă din 18 noiembrie 2013, a raportului de determinare a dizabilității și capacității de muncă nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 și a certificatului nr. 1327 din 18 noiembrie 2013 eliberate lui Chirill Dimitrov în rezultatul reexpertizării, precum și recunoașterea drept ilegale a inacțiunilor factorilor de decizie, care prin încheierile din 23 mai 2014 și 16 iunie 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chişinău, au fost restituite în temeiul art. 170 CPC.

Iar prin încheierea din 16 iunie 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chişinău și această cerere a fost restituită, în baza art. 166 alin. (5) CPC, deoarece nu a fost semnată în modul stabilit de lege (f. d. 245 vol. I).

Aici, instanța de recurs remarcă că, după cum corect a stabilit și prima instanță, depunerea la 17 mai 2014 și la 12 iunie 2014 de către procurorul sectorului Botanica mun. Chişinău, a cererilor de chemare în judecată în interesul lui Dimitrov Chirill, care au fost restituite pe temeiurile prevăzute de art. 170 CPC, nu întrerupe cursul prescripției extinctive.

Drept urmare, procurorul sectorului Botanica mun. Chişinău, în interesele lui Chirill Dimitrov urma să se conformeze prevederilor legale și să depună acțiunea în instanța de judecată în interiorul termenului de prescripție extinctivă de 30 de zile, prevăzut de Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019).

În același timp, instanța de recurs consideră ca irelevant argumentul procurorului sectorului Botanica mun. Chişinău, în interesele lui Chirill Dimitrov din cererea de repunere în termen a acțiunii, precum că instanța de judecată nu l-a informat pe Chirill Dimitrov și nici procurorul, despre încheierile din 23 mai 2014 și 16 iunie 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chişinău de restituire a cererilor de chemare în judecată, ceea ce a condiționat omiterea termenului de contestare a încheierilor judecătorești, precum și omiterea termenului de soluționare a litigiului în ordinea contenciosului administrativ, aceste declarații având un caracter pur declarativ.

Mai cu seamă că jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față

de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș. a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Ca urmare, instanța de recurs conchide că, cunoscând esența pretinselor încălcări a drepturilor reclamantului, începând cu data adresării acestuia la organul procuraturii, 11 aprilie 2014 și ulterior, 6 iunie 2014, procurorul sectorului Botanica mun. Chișinău, nu a invocat niciun argument plauzibil, susținut prin probe, din care cauză a așteptat până la 5 octombrie 2015 pentru a-și exercita dreptul de a acționa în justiție (a se vedea cauza Seal vs Regatul Unit, hotărâre din 7 decembrie 2010, § 82, și cauza Wyssenbach vs Elveția, hotărâre din 22 octombrie 2013, § 39-40).

În același timp, relevanța speței au și prevederile art. 10 alin. (1) CPC, potrivit cărora sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În coerența celor expuse, ca urmare a măsurilor „fără șanse de câștig” întreprinse pentru protecția drepturilor sale, Colegiul reiterează că, acele consecințe negative prevăzute de legislație sunt opozabile lui Dimitrov Chirill în plină măsură.

Sintetizând cele reliefate supra, instanța de recurs reține drept greșită concluzia instanței de apel cu privire la admiterea cererii de repunere în termen de adresare în judecată a procurorului sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov.

Or, reținând, întru justificarea omiterii termenului de adresare în judecată de către procurorul sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov, faptul că procuratura până la intentarea acțiunii civile urma să efectueze o multitudine de alte acțiuni pregătitoare întru verificarea argumentelor invocate de Chirill Dimitrov și temeiurilor pretențiilor acestuia, instanța de apel nu a menționat care au fost anume aceste acțiuni din partea procuraturii.

Mai cu seamă că un astfel de motiv reținut de către instanța de apel nici nu a fost indicat în cererea de repunere în termen a acțiunii, instanța de apel invocându-l din oficiu.

Drept consecință, având în vedere că cererea de chemare în judecată a procurorului sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov a fost depusă cu omiterea excesivă a termenului de 30 de zile, prevăzut de art. 17 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, fără a fi invocate temeiuri plauzibile în justificarea omiterii acestui termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată corectitudinea concluziei primei instanțe cu privire la respingerea cererii procurorului sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov de repunere în termen a acțiunii și respingerea acțiunii ca fiind tardivă.

Cele relatate indică cu certitudine la netemeinicia deciziei instanței de apel cu privire la repunerea în termen a acțiunii procurorului sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov, fapt ce dictează casarea integrală a deciziei instanței de apel.

În context, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței

de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice puse în prezenta cauză și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor invocate în recursul declarat de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov, cu privire la fondul cauzei de contencios administrativ.

Acestea, în esență, nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz (a se vedea, *printre alte autorități*, cauza Kamil Uzun vs Turcia, hotărârea din 10 mai 2007, § 64; cauza Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), hotărârea 17 iulie 2014, § 156).

În același timp, instanța de recurs constată că instanța de apel într-un mod eronat prin încheierea din 24 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a admis cererea SA „Lusmecon” și a ridicat în ordine de apel cauza civilă, cu transmiterea acesteia la Judecătoria Chișinău sediul Centru, pentru emiterea unei hotărâri suplimentare, pe motiv că prima instanță nu s-a expus asupra pretențiilor din cererea de chemare în judecată cu privire la încasarea din contul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în beneficiul lui Chirill Dimitrov a sumei de 8000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin emiterea unei decizii ilegale, încasarea din contul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în beneficiul lui Chirill Dimitrov a sumei de 50000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral, încasarea din contul SA „Lusmecon” în beneficiul lui Chirill Dimitrov a indemnizației de XXXXX pentru boală profesională în sumă de 154562,58 de lei, neachitată pentru perioada 1 ianuarie 2014 – 30 iunie 2015 și obligarea SA „Lusmecon” să achite lunar lui Chirill Dimitro, începând cu 1 iulie 2015, indemnizația de invaliditate pentru boală profesională obținută în rezultatul activității.

Or, din partea motivată, precum și dispozitivul hotărârii din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, rezultă cert că prima instanță a respins ca tardive cerințele din cererea de chemare în judecată a procurorului sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov cu privire la repararea prejudiciului material și moral, care sunt subsecvente cerințelor de bază și respectiv, includ în sine pretențiile cu privire la încasarea din contul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în beneficiul lui Chirill Dimitrov a sumei de 8000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin emiterea unei decizii ilegale, încasarea din contul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în beneficiul lui Chirill Dimitrov a sumei de 50000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral, încasarea din contul SA „Lusmecon” în beneficiul lui Chirill Dimitrov a indemnizației de XXXXX pentru boală profesională în sumă de 154562,58 de lei, neachitată pentru perioada 1 ianuarie 2014 – 30 iunie 2015 și obligarea SA „Lusmecon” să achite lunar lui Chirill Dimitro, începând cu 1 iulie 2015, indemnizația de invaliditate pentru boală profesională obținută în rezultatul activității.

Față de toate aceste considerente, se impune casarea încheierii din 24 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost ridicată de la examinare în ordine de apel cauza civilă, cu transmiterea acesteia la Judecătoria Chișinău sediul Centru, pentru emiterea unei hotărâri suplimentare, ca viciată, respectiv și a hotărârii suplimentare din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, adoptată de către prima instanță ca urmare a executării încheierii instanței de apel, prin care,

de fapt a fost modificată soluția date prin hotărârea de bază, contrar prevederilor art. 250 CPC.

Având în vedere cele arătate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de procurorul în Procuratura mun. Chișinău oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov, de a admite recursul declarat de către SA „Lusmecon”, de a casa decizia 11 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, încheierea din 24 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea suplimentară din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și de a menține hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

În conformitate cu art. 247, art. 248 alin. (1) lit. c) și alin. (2) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău oficiul Botanica, Galina Balan, în interesele lui Chirill Dimitrov.

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Lusmecon”.

Se casează decizia din 11 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, încheierea din 24 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea suplimentară din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și se menține hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a procurorului în Procuratura sectorului Botanica mun. Chișinău, în interesele lui Chirill Dimitrov împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Consiliului de Control și Revedere a Deciziilor, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Societății pe Acțiuni „Lusmecon”, lui Constantin Rusu și Ludmillei Sochircă cu privire la repunerea în termen a acțiunii, contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Nicolae Craiu